

สมรรถนะต่างประเทศ 4 ตัวอย่างหลักสูตร สรุปให้รู้ตามทันโลกการศึกษา

นำเสนอเมื่อ : 11 ส.ค. 2565

สมรรถนะต่างประเทศ 4 ตัวอย่างหลักสูตร สรุปให้รู้ตามทันโลกการศึกษา

หลักสมรรถนะ

เป็นคุณสมบัติที่ทั่วโลกมองเห็นว่าจะสามารถยกระดับและพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามเป้าหมาย

- Digital Disruptions หรือการพลิกผันทางดิจิทัล นวัตกรรมโลกและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อสังคมเปลี่ยน การศึกษาที่เป็นรากฐานของสังคมจึงต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กออกมา
- หลักสมรรถนะ
จึงเป็นคุณสมบัติที่ทั่วโลกมองเห็นว่าจะสามารถยกระดับและพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามเป้าหมายและต่อสู้กับโลกอนาคตได้
- ระบบการศึกษาหลายประเทศทั่วโลกได้นำหลักสมรรถนะไปปรับใช้ให้เข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอน เช่น 4ประเทศที่การศึกษาติดอันดับโลกที่ยกมาเป็นตัวอย่าง ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ เบลเยียม และสิงคโปร์
- ได้นำหลักสมรรถนะที่มีหลักคิดที่เหมือนกันไปปรับใช้กับระบบการศึกษาตามแต่ละบริบทของประเทศตน แต่เป้าหมายคือให้เด็กสามารถจัดการตนเองได้ มีสุขภาวะที่ดี เมื่อเรียนไปแล้วสามารถนำไปใช้กับชีวิตในอนาคตได้จริง สามารถยืดหยุ่นและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี อีกทั้งยังเคารพผู้อื่นและยอมรับวัฒนธรรมหรือความแตกต่างของเพื่อนมนุษย์เพื่อเป็นพลเมืองโลกที่ดี

เมื่อเราต้องเผชิญกับภาวะ Digital Disruption หรือการพลิกผันทางดิจิทัล พฤติกรรมของสังคม การแข่งขันในอุตสาหกรรมการทำงานต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มนุษย์ต้องเรียนรู้และปรับตัวเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะความสามารถที่มากพอจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในชีวิตได้ “หลักสมรรถนะ” จึงเป็นคุณสมบัติที่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จและไปถึงผลลัพธ์นั้นได้ โดยให้หลักคิดคือ

- การจัดการตนเอง รู้ว่าตนเองต้องการอะไร และพัฒนาศักยภาพตรงนั้นให้ดี
- สุขภาวะที่ดี ทั้งด้านความรู้และความฉลาดทางอารมณ์ เพราะสุขภาพจิตเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้
- เรียนไปทำงานได้จริง พัฒนาทักษะที่จำเป็นที่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของในชีวิตประจำวันและสร้างประโยชน์ต่อสังคมได้
- เคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อการเป็นพลเมืองโลกที่ดี
- มีความยืดหยุ่น รู้ว่าเท่าทันการเปลี่ยนแปลงและวางแผนเพื่อกำหนดเป้าหมายและช่วยเหลือตนเองได้

การศึกษาทั่วโลกจึงเล็งเห็นว่าระบบการศึกษาในปัจจุบันควรช่วยกันพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญที่มีประโยชน์

น้ต่อการดำเนินชีวิตของเด็กในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพและมีหลากหลายประเทศที่ปรับใช้แนวทางสมรรถนะเข้ากับหลักสูตรการศึกษา

วันนึ่ง 4 ประเทศมาเป็นแนวทางสมรรถนะที่น่าสนใจและสามารถเป็นตัวอย่างเพื่อปรับใช้ในการศึกษาไทยกันครับ

เนเธอร์แลนด์

งานวิจัยของ UNICEF ในปี 2556 ระบุว่า

เด็กชาวเนเธอร์แลนด์เป็นเด็กที่มีความสุขที่สุดในโลกเนื่องจากระบบการเรียนที่ผ่อนคลาย

ให้เด็กได้เลือกเรียนในสิ่งที่หลากหลายและชื่นชอบโดยไม่ถูกบังคับให้เขาเรียนในโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูง ๆ

แต่เลือกเรียนในสิ่งถนัดได้อย่างอิสระ

โดยระบบการศึกษาที่เนเธอร์แลนด์ให้ความสำคัญคือการเรียนส่วนบุคคลและมีระบบติดตามความก้าวหน้าและวัดผลสำเร็จทางการเรียนของเด็กที่เรียกว่า Student Tracking System (LVS –

leerlingvolgsysteem) โดยจะใช้ประเมินศักยภาพเด็กเมื่อถึงอายุ 12 ปี

จะได้รับคำแนะนำการศึกษาต่อจากโรงเรียนที่สนใจ

อีกทั้งจะเลือกเรียนในระดับสามัญหรืออาชีวะก็สามารถไ้ระดับการศึกษาให้สูงขึ้นได้เช่นกัน

ประกอบกับมาตรฐานความเท่าเทียมกันของโรงเรียนรัฐแต่ละแห่งทำให้เด็กไม่จำเป็นต้องแข่งขันเพื่อเข้าเรียนโรงเรียนที่ดีที่สุดเนื่องจากโรงเรียนรัฐของเนเธอร์แลนด์ความเหลื่อมล้ำต่ำมาก เด็กในชาตินิยมเรียนที่โรงเรียนรัฐ

และโรงเรียนเอกชนมักเป็นตัวเลือกของครอบครัวที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ที่เนเธอร์แลนด์

ด้วยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ต่ำ เน้นการเรียนรูด้วยตนเองไปที่เด็กเป็นรายบุคคลและไม่มี ความกดดันใด ๆ

ทำให้เด็กแสดงศักยภาพออกมาได้เต็มที่ และเป็นเด็กที่มีสุขภาพจิตดีที่สุดในโลก

ฟินแลนด์

ในหลักสูตรการเรียนของเขาเน้นที่เด็กเป็นหลัก

ส่งเสริมฐานสมรรถนะที่เห็นได้ชัดคือด้านพัฒนาการเด็กให้เริ่มเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่เน้นไปที่ทฤษฎีแต่สร้างการเรียนรู้ให้เด็กเข้าใจจริง ๆ และไม่ได้ตัดสินการเข้าใจด้วยการสอบ ไม่มีการแบ่งประเภทเด็กเก่งหรือไม่เก่ง

ไม่มีการจัดอันดับสถานศึกษาและให้การบ้านมาก ๆ แต่เน้นให้เด็กได้มีเวลาศึกษาในสิ่งที่สนใจอย่างอิสระ

เรียนรูและพัฒนาตัวเองได้อย่างเต็มที่

และในระดับปฐมวัยยังไม่เน้นการเรียนทางวิชาการแต่เน้นที่การเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการการเข้าสังคมและสุขภาพจิตทำให้เด็กได้รับสุขภาวะที่ดี

เบลเยียม

ในเบลเยียมมีการแบ่งโรงเรียนออกตามภูมิภาคและภาษาเนื่องจากมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและภาษา ทั้งภาษาดัตช์ เยอรมัน และฝรั่งเศส มองดูแล้วอาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำได้

แต่เบลเยียมถือว่าเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมทางการศึกษาอย่างมาก

เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงระบบการศึกษา ไม่มีการสอบเข้าเรียน

และทุกคนได้เรียนฟรีในระดับการศึกษาภาคบังคับ นอกจากนี้ยังมีทุนเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาให้เลือกหลากหลาย และหลังจากอายุครบ 12 ปี

เพื่อจะเลือกเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาจะมีรอบรับเข้าเรียนทั้งหมด 3

รอบแต่ละรอบจะเจาะจงวิชาเรียนเพื่อตอยอดไปยังส่วนมัธยมปลายที่แบ่งไปตามความถนัด คือมัธยมสามัญทั่วไป

มัธยมตอนปลายด้านเทคนิค (คล้ายอาชีวะบ้านเราแต่จะแบ่งชัดเจนคือเน้นไปที่หลักทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

จะเป็นทางวิศวกรรมเป็นหลัก) ต่อมาคือมัธยมปลายสำหรับรับช่างเฉพาะทาง และโรงเรียนศิลปะโดยเฉพาะ

ที่รวมทัศนศิลป์ ดนตรี กราฟิก และการเต้นต่าง ๆ เอาไว้ด้วยกัน

นักเรียนจะได้เลือกในสิ่งที่ถนัด จัดการตนเองได้ เรียนรู้ด้วยตนเอง

ลงมือทำจริงเพื่อพัฒนาทักษะเหล่านี้และนำไปใช้ในอนาคด

นอกจากนี้ยังเป็นประเทศที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ ภาษา

และวัฒนธรรมทำให้สังคมหลอมหลอมสร้างการยอมรับความแตกต่างและอยู่ร่วมกับผู้อื่นตามหลักสมรรถนะได้อย่างครบถ้วน

สิงคโปร์

หากมองมาฝั่งเอเชียสิงคโปร์ถือว่าเป็นประเทศที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงมากด้วยคะแนน **PISA** ที่โดดเด่น แต่การเรียนการสอนถือว่าเป็นเหรียญคนละฝั่งกับทางดานยุโรปเลยทีเดียวเนื่องจากการเรียนของสิงคโปร์นั้นมีความเครียดและกดดันเป็นอย่างมาก นโยบายการศึกษาของรัฐยังคงเป็นการเรียนรูแบบองค์รวม การเรียนการสอนในประเทศสิงคโปร์ที่ได้รับความนิยมในประเทศจะเน้นความเรียบง่าย เรียนจากความเข้าใจและสิ่งที่เป็นต่อการใช้ชีวิตในโลกยุคใหม่ 4 ด้านคือ **เทคโนโลยี คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษา** พร้อมช่วยพัฒนาความสามารถพิเศษของเด็ก ๆ แต่ละคนเสริมหลักสูตรขณะผ่านการเรียนรูทั้งการเรียนรูด้วยตนเอง มีภาคปฏิบัติให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อให้เขาเติบโตไปเป็นกำลังสำคัญของชาติ เนื่องจากความหลากหลายทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรมทำให้นโยบายของรัฐสิงคโปร์เน้นที่การสร้างค่านิยมรักชาติและสามัคคีกันควบคู่ไปกับการศึกษา ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแรงงานหรือทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพให้เป็นที่มาสำคัญที่พร้อมจะพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ดีขึ้น

การอ่านแนวคิดการปรับใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะจากประเทศต่าง ๆ ทำให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ดี ๆ ที่สามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับการสอนในห้องเรียนของไทยได้ แมว่าการนำหลักสูตรไปใช้ของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันมาก บางประเทศก็แตกต่างกันสุดขั้วเช่นฝั่งเอเชียกับยุโรปในเรื่องของความกดดันในการเรียน แต่เป้าหมายสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะนี้คือการสร้างระบบการศึกษาที่เน้นการประยุกต์สิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้วต้องสามารถนำความรู้ไปต่อยอดและใช้ได้จริงในอนาคต ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนอย่างแท้จริงเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลนั้น ๆ ออกมาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเอาตัวรอดให้ได้ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

แต่ละประเทศที่ยกมาก็สะท้อนข้อดีในการปรับใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะเข้ากับระบบการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศตน ซึ่งเราสามารถนำข้อดี ๆ มาปรับใช้กับการเรียนการสอนของไทยเราได้

การศึกษาไทยยังต้องการอะไรเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพเด็กไทยได้จริงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสมรรถนะนี้ และหลักสูตรฐานสมรรถนะของประเทศต่าง ๆ สามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนของไทยได้อย่างไรบ้าง ? วันนี้ชวนคุณลองสังเกตหรือออกแบบการศึกษาไทยด้วยสมรรถนะในรูปแบบต่าง ๆ ดูกันครับ

อ้างอิง

<https://cbethailand.com/>

<https://www.leadershipforfuture.com/cbc-in-international-education-lenses/>

https://hmong.in.th/wiki/Education_in_Belgium

<https://www.starfishlabz.com>

<https://www.learningcurve-th.com/blogs/11-countries-the-best-education-systems>

<https://www.kaplaninternational.com/th/blog/best-education-2016>

ขอบคุณข้อมูลจาก www.attanai.com